

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 582/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **LikoSpol, a.s.**, Miletičova 23, Bratislava, IČO 35 730 234, zastúpenej Consilior Iuris s.r.o., Radlinského 51, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sfk/80/2023 z 30. mája 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 2. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (nie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako to uvádza sťažovateľka v ústavnej sťažnosti, pozn.) označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Žiada napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správneému súdu na ďalšie konanie a priznať jej primerané finančné zadostučinenie 15 000 eur a náhradu trov konania vzniknutých pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že uznesením Správneho súdu v Banskej Bystrici sp. zn. BB-20Sa/12/2022 z 10. augusta 2023 bola podľa § 249 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“) zamietnutá žaloba sťažovateľky, ktorou sa domáhala odstránenia nečinnosti žalovaného Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) a uloženia povinnosti konať vo veci jej odvolania z 31. októbra 2002 podaného proti dodatočnému platobnému výmeru Daňového úradu Bratislava II (ďalej len „správca dane“) č. 601/2100/134141/2002/Tak z 10. októbra 2002 (ďalej len „dodatočný platobný výmer“).

3. Proti uzneseniu správneho súdu sťažovateľka podala kasačnú sťažnosť, ktorú najvyšší správny súd napadnutým uznesením ako nedôvodnú zamietol podľa § 461 SSP a žalovanému nepriznal náhradu trov kasačného konania.

3.1. Námietku sťažovateľky o nečinnosti administratívneho orgánu vyhodnotil ako nedôvodnú. Z obsahu spisu mal za preukázané, že správca dane vydal 10. októbra 2002 rozhodnutie – dodatočný platobný výmer, proti ktorému sťažovateľka podala odvolanie s tým, že daňový úrad ho zamietol „oznámením“ č. 601/2200/142468/2002 zo 14. novembra 2002. Žalovaný vo veci sťažovateľky teda konal, pričom sťažovateľka predmetné rozhodnutie nenapadla správnu žalobou, hoci uvedený správny akt predstavoval spôsobilý predmet súdneho prieskumu. Podľa názoru kasačného súdu je pritom právne irelevantné, či uvedené rozhodnutie malo formálne náležitosti alebo či bolo označené ako rozhodnutie, resp. list či oznámenie, pretože platí princíp právnej istoty, ktorý je spojený s právoplatnosťou individuálneho správneho aktu. Rovnako je úzko spätý s princípom prezumpcie správnosti správnych rozhodnutí, čo znamená, že sa uplatňuje vyvrátiteľná právna domnienka, že na konkrétny správny akt je potrebné bezpodmienečne nazerať ako na akt správny, ktorý je bez právnych väd. Sťažovateľka nevyužila zákonnú možnosť spochybníť správnosť tohto aktu v rámci súdneho prieskumu, čo nemôže byť kladené na ťarchu žalovaného. Na základe uvedeného sa najvyšší správny súd nestotožnil s tvrdením sťažovateľky, že o jej odvolaní z 31. októbra 2002 nebolo rozhodnuté. Ďalej akcentoval, že dodatočný platobný výmer bol zrušený v rámci obnovy daňového konania rozhodnutím správcu dane č. 601/230/134051/04/Tak z 24. augusta 2004, a teda viac tento výmer neexistuje. Rovnako aj Generálna prokuratúra Slovenskej republiky v odpovedi na podnet sťažovateľky konštatovala, že konanie vo veci vyrubenia dane z príjmov právnických osôb za rok 2001 bolo právoplatne skončené, preto nie sú splnené podmienky na prijatie opatrení prostriedkami prokurátorského dozoru.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka svoju ústavnú sťažnosť nasmerovala proti napadnutému uzneseniu najvyššieho správneho súdu, v ktorej namieta, že:

a) najvyšší správny súd nesprávne posúdil nečinnosť žalovaného, ktorý nerozhodol o jej opravnom prostriedku podanom proti dodatočnému platobnému výmeru z 10. októbra 2002, preto administratívne konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené. V rámci obnovy konania totiž nedošlo k zrušeniu dodatočného platobného výmeru v celom rozsahu, ale len v časti „*povolených oprávok*“;

b) názor najvyššieho správneho súdu, podľa ktorého je list daňového úradu č. 601/2200/142468/2002 zo 14. novembra 2002 rozhodnutím o zamietnutí odvolania, je arbitrárny a odporujúci záverom prijatým v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 3Sžf/41/2010 zo 7. júla 2011. Predmetný list nie je možné vzhľadom na absentujúce zákonné náležitosti vyhodnotiť ako administratívne rozhodnutie, ale ide o paakt, ktorý nemohol vyvolať zamýšľané právne účinky. Nemôže byť preto pripisované na ťarchu sťažovateľky, že proti predmetnému listu nepodala správnu žalobu. Podľa sťažovateľky tak neexistuje žiadne prekážka, ktorá by bránila žalovanému rozhodnúť o jej odvolaní proti dodatočnému platobnému výmeru.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy:

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu o zamietnutí kasačnej sťažnosti sťažovateľky.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti v zásade argumentuje identickými námietkami, aké predostrela už v konaní pred kasačným súdom. Ťažisko jej sťažnostnej argumentácie spočíva v nesúhlase s právnym posúdením namietanej nečinnosti žalovaného v administratívnom konaní, ktoré podľa jej názoru nie je dosiaľ právoplatne ukončené. Považuje za ústavne neudržateľný právny názor najvyššieho správneho súdu, podľa ktorého bolo o odvolaní sťažovateľky proti dodatočnému platobnému výmeru správcu dane rozhodnuté listom č. 601/2200/142468/2002 zo 14. novembra 2002.

7. Úlohou ústavného súdu preto bolo v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti posúdiť, či sa najvyšší správny súd náležite vysporiadal s podstatnými námietkami sťažovateľky a či konanie pred ním nebolo poznačené takou kvalifikovanou vadou, ktorá by opodstatňovala uplatnenie kasačnej právomoci ústavného súdu.

8. Z relevantnej časti napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší správny súd považoval administratívne (daňové) konanie za právoplatne skončené, keďže o odvolaní sťažovateľky správcu dane rozhodol listom zo 14. novembra 2002, ktorý podľa kasačného súdu predstavuje rozhodnutie orgánu verejnej správy spôsobilé byť predmetom súdneho prieskumu. Za významnú považoval taktiež okolnosť, že dodatočný platobný výmer, proti ktorému sťažovateľka podala odvolanie, bol v rámci sťažovateľkou iniciovanej obnovy konania zrušený v celom rozsahu rozhodnutím správcu dane z 24. augusta 2004 (body 19 a 20 napadnutého uznesenia).

9. K predmetným záverom ústavný súd nemá žiadne ústavnoprávne výhrady. Práve naopak, stotožňuje sa s najvyšším správnym súdom, že list označený správcou dane ako „oznámenie“ zo 14. novembra 2002, ktorým bolo zamietnuté odvolanie sťažovateľky, možno považovať z obsahového hľadiska za rozhodnutie, ktorého preskúmania zákonnosti sa sťažovateľka mohla domáhať v rámci správneho súdnictva, no neučinila tak. Z uvedených dôvodov ústavný súd nemôže prisvedčiť tvrdeniu sťažovateľky, že dotknuté rozhodnutie správcu dane, hoc označené ako „oznámenie“, predstavuje paakt.

10. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoje uznesenie sp. zn. II. ÚS 665/2013 z 12. decembra 2013, podľa ktorého *«písomné „oznámenie“, ktorým daňový úrad oznámil daňovému subjektu zamietnutie odvolania podľa (v tom čase platného a účinného) § 47 ods. 6 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov, podlieha súdnemu prieskumu v rámci správneho súdnictva podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku (teraz podľa Správneho súdneho poriadku, pozn.), pričom v prípade úspechu správny súd ako vecne a miestne príslušný zruší rozhodnutie daňového úradu nazvané ako „Oznámenie“ a vec mu vráti na ďalšie konanie, t. j. do štádia, keď sa daňový úrad musí podaným odvolaním zaoberať»*.

11. Obdobný záver vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžf/1/2014 z 11. marca 2014, podľa ktorého „*aj keď oznámenie o zamietnutí odvolania nemá formálne náležitosti rozhodnutia vydaného v administratívnom konaní, svojimi procesnými dôsledkami významne zasahuje do ústavne chráneného práva účastníka konania na prejednanie veci, preto je takéto oznámenie i bez formálnych znakov rozhodnutia spôsobilým predmetom súdneho prieskumu v správnom súdnictve*“.

12. Za tú podstatnejšiu však ústavný súd považuje skutočnosť neexistencie rozhodnutia – dodatočného platobného výmeru, ktorý sťažovateľka napadla odvolaním, a teda objektívnu nemožnosť odvolacieho orgánu rozhodnúť. Dodatočný platobný výmer z 10. októbra 2002 bol totiž v celom rozsahu zrušený v rámci obnovy daňového konania, čo potvrdila aj sťažovateľka v ústavnej sťažnosti. Sťažovateľka síce argumentuje, že obnova konania bola povolená len v rozsahu „*preverenia oprávok k opravnej položke k hmotne nadobudnutému majetku na základe Zmluvy o predaji časti podniku*“, avšak nespochybňuje, že príslušný daňový úrad napriek tomu pristúpil k zrušeniu dodatočného platobného výmeru ako celku.

13. Ak preto najvyšší správny súd uzavrel, že v posudzovanej veci nie je možné uvažovať o nečinnosti žalovaného orgánu verejnej správy, ústavný súd považuje prijatý právny záver za dostatočne a logicky zdôvodnený a nevykazujúci známky arbitrárnosti.

14. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd uzatvára, že napadnuté uznesenie najvyššieho správneho súdu (nadväzujúce na uznesenie správneho súdu) v kontexte uplatnenej sťažnostnej argumentácie nemá z ústavného hľadiska také relevantné nedostatky, ktoré by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohli reálne viesť k vysloveniu porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavnú sťažnosť preto v celom rozsahu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy:

15. Rovnaký záver je potrebné prijať aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva hmotnoprávneho charakteru, keďže jeho porušenie sťažovateľka odvíja od porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na to, že porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu nebolo v danom prípade identifikované, ústavný súd nenašiel ani možnosť vysloviť porušenie jej základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, preto aj v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru:

16. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta taktiež porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. V tomto smere je potrebné odkázať na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) týkajúcu sa aplikácie čl. 6 ods. 1 dohovoru, z ktorej vyplýva, že táto je vylúčená vo veciach daňových, argumentujúc, že tvoria súčasť jadra výsad verejnej moci (hard core

of public-authority prerogatives; porov. Jussila v. Fínsko, č. 73053/01, rozsudok Veľkej komory ESĽP z 23. 11. 2006, bod 45; Ferrazzini v. Taliansko, č. 44759/98, rozsudok Veľkej komory ESĽP z 12. 7. 2001, body 24, 31). Výnimku z tejto zásady ESĽP pripúšťa len v takých daňových veciach, kde daňové konanie považuje za konanie trestné. Európsky súd pre ľudské práva tiež konštatoval, že trestnú povahu nemajú daňové konania a opatrenia, ktorých cieľom je vymôcť neuhradenú daň, ako aj úroky z omeškania bez ohľadu na ich výšku (rozsudok z 18. 10. 2001 vo veci Finkelberg proti Lotyšsku). Vzhľadom na to, že v danom prípade nebola sťažovateľke uložená žiadna sankcia za porušenie daňovej povinnosti, ústavný súd dospel k záveru, že čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je v jej veci aplikateľný. Ústavnú sťažnosť preto aj v tejto časti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

18. V závere ústavný súd už len dodáva, že ústavná sťažnosť obsahuje taktiež formálny nedostatok v podobe odkazu na ustanovenia v súčasnosti už zrušeného zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov. Platným a účinným právnym predpisom upravujúcim konanie pred ústavným súdom je totiž počnúc 15. novembrom 2018 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

19. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu